

253547

Seat No. _____

Second Year B. A. (External) Examination

April / May – 2003

Philosophy : Paper - III

(Six Systems of Indian Philosophy)

(First Subsidiary)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 100

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

૧ ભારતીય દર્શનોની સામાન્ય વિશેષતાઓ સમજાવો.

અથવા

૧ ઈશ્વરના અસ્તિત્વને સિદ્ધ કરવા માટે ન્યાયદર્શને આપેલી દલીલોને સમજાવી તેનું પરીક્ષણ કરો.

૨ વૈશેષિક પરમાણુવાદની આલોચનાત્મક સમીક્ષા કરો.

અથવા

૨ સાંખ્યનો પુરુષનો ખ્યાલ સમજાવો તથા તેના અસ્તિત્વની સાબિતીઓ આપો.

૩ યોગદર્શનના અષ્ટાંગમાર્ગનું વર્ણન કરો.

અથવા

૩ મીમાંસાદર્શન અનુસાર બ્રાંતિના વિવિધ સિદ્ધાંતોની ચર્ચા કરો.

૪ શંકરાચાર્યનો બ્રહ્મનો સિદ્ધાંત સમજાવો.

અથવા

૪ રામાનુજાચાર્ય અનુસાર આત્માનું બંધન અને મુક્તિ સમજાવો.

૫ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે પર નોંધ લખો :

(૧) શંકરાચાર્ય અનુસાર આત્માની મુક્તિનો ખ્યાલ

(૨) પ્રકૃતિ અને તેના ગુણો

(૩) આસ્તિક અને નાસ્તિક દર્શનો

(૪) ન્યાય અનુસાર પ્રત્યક્ષના પ્રકારો.

253547]

1

[Contd...

ENGLISH VERSION

Instruction : All questions carry **equal** marks.

- 1 Explain the common characteristics of Indian Philosophical Systems.

OR

- 1 Explain and examine the arguments put forward by Nyaya Darshan to prove existence of God.

- 2 Critically examine Vaisheshika's Atomism.

OR

- 2 Elaborate *Samkhyas* concept of *Purusha* and give the proofs for it's existence.

- 3 Describe the Eight-fold path of Yogadarshan.

OR

- 3 Discuss various theories of Error according to Mimāmsā.

- 4 Explain the doctrine of *Brahman* according to Shankārachārya.

OR

- 4 Explain according to Ramanujacharya the bondage and liberation of the self.

- 5 Write notes on any **two** of the following :

- (1) Shankaracharya's concept of Liberation of the Soul
- (2) Prakriti and it's Gunas (Modifications)
- (3) Orthodox and Heterodox Systems
- (4) Various kinds of perception, according to Nyaya.